

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิธีปฏิบัติทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 39 เรื่อง กำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวด ข้อผิดพลาดที่สำคัญ และการเปลี่ยนแปลงทางบัญชีของกลุ่มเทคโนโลยีการสื่อสารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงวิธีปฏิบัติทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวของกลุ่มเทคโนโลยีการสื่อสารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาระหว่างปีพ.ศ. 2545-2547

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้คัดเลือกบริษัทตัวอย่างเฉพาะบริษัทที่มีรายการเกี่ยวกับรายการพิเศษ ข้อผิดพลาดที่สำคัญ และการเปลี่ยนแปลงทางบัญชีจากกลุ่มดังกล่าวซึ่งการศึกษาค้นคว้านี้จะเก็บข้อมูลทางการเงินจากงบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำนวน 6 บริษัท ซึ่งได้แก่ บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) บริษัท เทลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) บริษัท สามารทเทลคอม จำกัด (มหาชน) บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท บลิส-เทล จำกัด (มหาชน) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ทั้งนี้ผลจากการศึกษาทำให้ทราบถึงแนวปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานบัญชีฉบับที่ 39 ของกลุ่มบริษัทดังกล่าว และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินหลายกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็น นักลงทุน นักวิเคราะห์ นักบัญชี ตลอดจนคนที่สนใจได้

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถสรุปจำแนกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. วิธีปฏิบัติทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกำไรขาดทุนจากกิจกรรมปกติ

บริษัทมหาชนดังกล่าวทั้ง 6 บริษัทที่นำมาศึกษา ได้แสดงเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกำไรขาดทุนจากกิจกรรมปกติตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 39 ทั้ง 6 บริษัท โดยมีอยู่ 2 บริษัทที่แสดงข้อมูลในงบกำไรขาดทุนจัดประเภทค่าใช้จ่ายแบบวิธีต้นทุนขาย (หลายขั้น) คือ บริษัท เทลคอมเอเชียคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และ บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) และอีก 4 บริษัทที่เหลือที่แสดงข้อมูลในงบกำไรขาดทุนจัดประเภทค่าใช้จ่ายตามลักษณะ (แบบขั้นเดียว) ได้แก่ บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) บริษัท สามารทเทลคอม จำกัด (มหาชน) บริษัท บลิส-เทล จำกัด (มหาชน) ในปีพ.ศ.2547 บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) แต่ทั้งนี้ทั้ง 6 บริษัทได้แสดงวิธี

ปฏิบัติทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกำไรขาดทุนจากกิจกรรมปกติเหมือนกันได้แก่ การเปิดเผยนโยบายบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้รายได้ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินในหัวข้อ นโยบายการบัญชีที่สำคัญ รายการรายได้ที่มีความสำคัญต่อความเข้าใจในผลการดำเนินงานได้เปิดเผยแยกกันในงบกำไรขาดทุนโดยอ้างอิงรายละเอียดไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินของแต่ละปี และรายการค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนได้แสดงเป็นยอดรวมในบัญชีชื่อค่าใช้จ่าย การดำเนินงานบริหารและทั่วไปโดยได้อ้างอิงรายละเอียดของค่าใช้จ่ายต่างๆไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินของแต่ละปี

2. วิธีปฏิบัติทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการพิเศษ

บริษัทมหาชนทั้ง 6 แห่งมีอยู่ 2 บริษัทที่มีการประกอบธุรกรรมรายการพิเศษได้แก่ บริษัท เทลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในปี พ.ศ.2545 และ พ.ศ.2547 บริษัท สามารทเทลคอม จำกัด (มหาชน) ในปีพ.ศ.2546 โดยบริษัทเหล่านี้ได้มีการเปิดเผยข้อมูลในการแสดงรายการพิเศษด้วยจำนวนสุทธิจากภาษีแยกไว้เป็นส่วนในงบกำไรขาดทุนหลังรายการผลการดำเนินงาน กิจกรรมปกติทั้งนี้ยังได้เปิดเผยรายละเอียดของรายการพิเศษไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินของแต่ละปีข้างต้นด้วยและการแสดงข้อมูลดังกล่าวได้ครอบคลุมถึงข้อปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชี ฉบับที่ 39 แล้ว

3. วิธีปฏิบัติทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับข้อผิดพลาดที่สำคัญ

บริษัทมหาชนทั้ง 6 แห่งมีอยู่ 1 บริษัทที่มีรายการข้อผิดพลาดที่สำคัญ คือบริษัท ทีทีเอ็นดีที จำกัด (มหาชน) โดยได้เปิดเผยถึงข้อผิดพลาดไว้ในปี พ.ศ.2545 และ ปีพ.ศ.2546 บริษัทฯได้มีการเปิดเผยข้อมูลโดยบริษัทฯ ได้แสดงไว้ในงบการแสดงผลเปลี่ยนแปลงของผู้ถือหุ้นสำหรับแต่ละปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544 2545 และ 2546 ในรายการชื่อ “ปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดของปีก่อน” ซึ่งปรับกับกำไรสะสมต้นงวดของแต่ละปีและมีการเปิดเผยสาเหตุรายละเอียดของข้อผิดพลาดที่สำคัญและการแก้ไขข้อผิดพลาดไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินของแต่ละปี การแสดงข้อมูลดังกล่าวได้ครอบคลุมถึงข้อปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชี ฉบับที่ 39 แล้ว

4. วิธีปฏิบัติทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในประมาณการทางบัญชี

บริษัทมหาชนทั้ง 6 แห่งมีอยู่ 3 บริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงในประมาณการทางบัญชี ซึ่งได้แก่บริษัท เทลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน) ในปีพ.ศ.2545 บริษัท บลิส-เทล จำกัด

(มหาชน) ในปีพ.ศ.2547 บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ในปีพ.ศ.2545-2547 ซึ่งบริษัทฯนี้ได้มีการเปิดเผยข้อมูลโดยบริษัทเหล่านี้ได้รวมคำนวณผลของการเปลี่ยนแปลงประมาณการไว้ในงบกำไรขาดทุนเฉพาะงวดที่มีการเปลี่ยนแปลง หากการเปลี่ยนแปลงกระทบเฉพาะงวดนั้นและได้มีการเปิดเผยลักษณะและจำนวนของการเปลี่ยนแปลงในประมาณการทางบัญชีไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน และการแสดงข้อมูลดังกล่าวได้ครอบคลุมถึงข้อปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชี ฉบับที่ 39 แล้ว

5. วิธีปฏิบัติทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี

บริษัทมหาชนทั้ง 6 แห่งมีอยู่ 1 บริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี คือ บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน)ซึ่งบริษัทฯนี้ได้มีการเปิดเผยข้อมูลโดยได้เปิดเผยถึงลักษณะและเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีแต่ไม่ได้มีการปรับย้อนหลังงบการเงินงวดบัญชีก่อนๆที่รวมอยู่ในงบการเงินเปรียบเทียบเนื่องจากบริษัทฯเห็นว่าผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่มีสาระสำคัญต่องบการเงินก่อนๆที่รวมอยู่ในงบการเงินเปรียบเทียบ

5.2 อภิปรายผล

โดยอาศัยวัตถุประสงค์ของงบการเงินคือเพื่อให้กิจการจัดทำและนำเสนองบกำไรขาดทุนตามหลักเกณฑ์ที่มีความสม่ำเสมออันเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินทุกประเภทในการเปรียบเทียบงบการเงินสำหรับงวดต่างๆ ของกิจการในงวดเดียวกัน หรือเปรียบเทียบงบการเงินสำหรับงวดต่างๆ ระหว่างกิจการต่างกันได้ดียิ่งขึ้นซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

จากการศึกษาเรื่องกำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวด ข้อผิดพลาดที่สำคัญ และการเปลี่ยนแปลงทางบัญชี ของกลุ่มเทคโนโลยีการสื่อสารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปีพ.ศ. 2545-2547จำนวน 6 บริษัท ซึ่งได้แก่ บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) บริษัท เทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)บริษัท สามารตเทลคอม จำกัด (มหาชน) บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน)บริษัท บลิส-เทล จำกัด (มหาชน) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการแสดงและเปิดเผยเกี่ยวกับกำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวดตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดซึ่งจะต่างกันในส่วนองวิธีการแสดงงบกำไรขาดทุนโดยวิธีจำแนกตามค่าใช้จ่ายต่างกัน แต่ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามค่าใช้จ่ายแบบขั้นเดียวก็ได้ใช้การเปิดเผยถึงรายละเอียดค่าใช้จ่ายไว้ในหมายเหตุงบการเงินร่วมด้วย

ในส่วนการประกอบธุรกรรมรายการพิเศษพบว่าบริษัทได้มีการแสดงรายการพิเศษแสดงแยกไว้เป็นส่วนในงบกำไรขาดทุนหลังรายการผลการดำเนินงานกิจกรรมปกติแต่มิได้ระบุว่าได้แสดงด้วยจำนวนสุทธิและได้เปิดเผยรายละเอียดของรายการพิเศษไว้ในงบกำไรขาดทุนด้วย

ประเด็นของข้อผิดพลาดที่สำคัญพบว่าได้รายงานจำนวนของการแก้ไขข้อผิดพลาดและรายละเอียดของข้อผิดพลาดซึ่งได้ระบุไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงได้มีการปรับปรุงยอดคงเหลือของกำไรสะสมต้นงวดและได้มีการปรับย้อนหลังงบการเงินเปรียบเทียบ

ด้านการเปลี่ยนแปลงในประมาณการทางบัญชีบริษัทได้มีการเปิดเผยข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐาน โดยบริษัทเหล่านี้ได้รวมคำนวณผลของการเปลี่ยนแปลงประมาณการไว้ในงบกำไรขาดทุนเฉพาะงวดที่มีการเปลี่ยนแปลง หากการเปลี่ยนแปลงกระทบเฉพาะงวดนั้นและได้มีการเปิดเผยลักษณะและจำนวนของการเปลี่ยนแปลงในประมาณการทางบัญชีไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีได้มีการเปิดเผยข้อมูล โดยได้เปิดเผยถึงลักษณะและเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีแต่มิได้มีการปรับย้อนหลังงบการเงินงวดบัญชีก่อนๆ ที่รวมอยู่ในงบการเงินเปรียบเทียบเนื่องจากบริษัทฯ เห็นว่าผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่มีสาระสำคัญต่องบการเงินก่อนๆ ที่รวมอยู่ในงบการเงินเปรียบเทียบ